

Irakaslea: Jon Montalban Sanchez Teknologia Elektronikoko Saila 5I20 – Bilboko Ingeniaritza Eskola (II Eraikina) jon.montalban@ehu.eus

GAIAREN GAI-ZERRENDA

- 1. Elementu motak
- 2. Erresistentziak
- 3. Kondentsadoreak
- 4. Harilak
- 5. Sorgailuak
- 6. Beste elementu batzuk

1. ELEMENTU MOTAK

o Aktiboak

- Zirkuituko beste elementuei energia edo potentzia ematen diete
- Beste energia-mota bat gastatu behar dute
- Tentsio eta korronte-sorgailuak

o Elementu pasiboak edo geldoak:

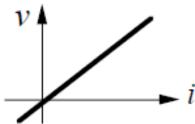
- Energia edo potentzia hartzen dute
- Energia hori guztiz beharrezkoa dute funtzionatzeko
- Erresistentziak

2. Erresistentziak

o Portaera: $v = R \cdot i$

Ohm-en legea

o Ezaugarri grafikoa: v

o Ikurra:

$$\frac{i}{+}\sqrt{\frac{R}{v}}$$

$$\frac{i}{}$$
 $\frac{Z}{}$ $\frac{i}{}$

Zeinuen norantza zaindu!

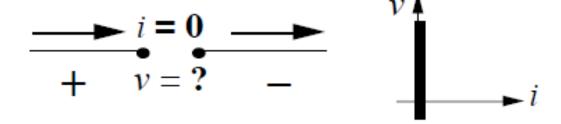
- o Unitatea: Ohm, Ω
- o Potentzia:

$$p = R \cdot i^2 = \frac{v^2}{R}$$
 Joule efektua

2. Erresistentziak

o Kasu bereziak:

• Zirkuitu irekia: $R = \infty$

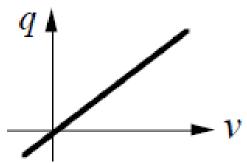
• Zirkuitulaburra:R = 0

3. KONDENTSADOREAK

o Portaera: $q = C \cdot v$

$$i(t) = C \cdot \frac{dv(t)}{dt}$$

o Ezaugarri grafikoa

o Ikurra:

$$\begin{array}{c|c}
C \\
\hline
 & + \\
 & v
\end{array}$$

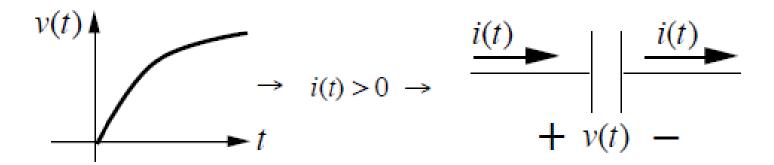

- o Unitatea: farad, F= 1C/1V
- Energia metatzen dute bi xaflen arteko eremu elektrikoan

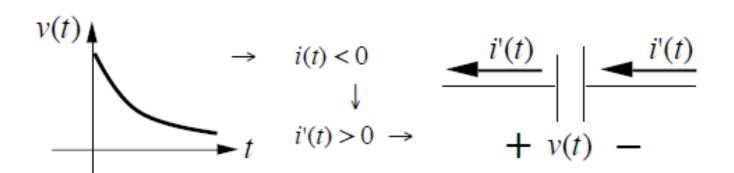
3. KONDENTSADOREAK

o Bi portaera desberdin:

• Karga-prozesua \rightarrow energia hartu

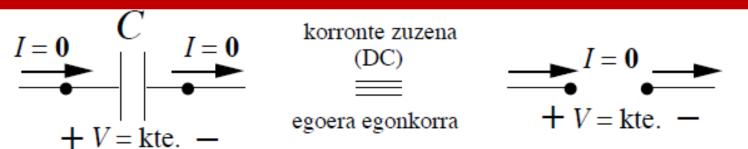
• Deskarga-prozesua → energia eman

3. KONDENTSADOREAK

• Portaera korronte zuzena eta egoera egonkorra

• V konstantea
$$\rightarrow i(t) = C \cdot \frac{dv(t)}{dt} \rightarrow I = 0$$

o Potentzia:

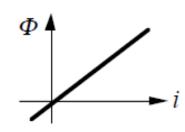
$$p(t) = v(t) \cdot i(t) = v(t) \cdot \left[C \cdot \frac{dv(t)}{dt} \right] = C \cdot v(t) \cdot \frac{dv(t)}{dt}$$

4. HARILAK

o Portaera: $\Phi = L \cdot i$

$$v(t) = L(t) \cdot \frac{di(t)}{dt}$$

o Ezaugarri grafikoa:

 Φ = eremu magnetikoaren fluxua

o Ikurra:

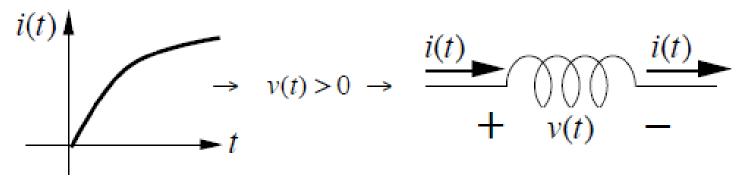
$$\frac{i}{+}$$
 $\frac{L}{v}$ $\frac{i}{-}$

- o Unitatea: henry, H
- Energia metatzen dute, beren barnean sortzen den eremu magnetikoan.

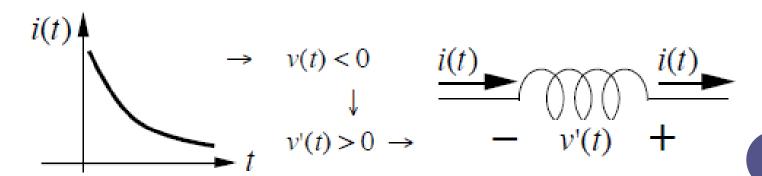
4. HARILAK

o Bi portaera desberdin:

• Karga-prozesua \rightarrow energia hartu

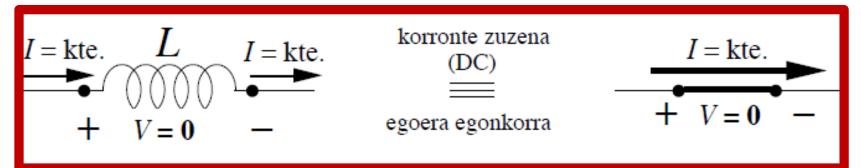

Deskarga-prozesua → energia eman

4. HARILAK

- Portaera korronte zuzena eta egoera egonkorra
 - I konstantea $\rightarrow v(t) = L(t) \cdot \frac{di(t)}{dt} \rightarrow V = 0$

o Potentzia:

$$p(t) = v(t) \cdot i(t) = \left[L \cdot \frac{di(t)}{dt} \right] \cdot i(t) = i(t) \cdot \frac{di(t)}{dt}$$

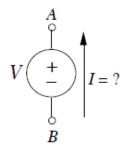
- Energia elektrikoa sortzen dute beste energia-mota bat bihurtuz (aktiboak normalean, baina pasiboak ere izan daitezke).
 - Motak:
 - Tentsio sorgailua
 - Korronte sorgailua

- Portaera sailkapena
 - Independenteak
 - Menpekoak edo kontrolatuak

tentsio-sorgailua

korronte-sorgailua

sorgailu independenteak:

$$I \bigoplus_{\substack{0 \\ V = S \\ R}}^{+} V = S$$

$$V = f()$$

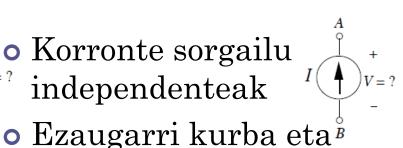
$$V = f()$$

$$I = f()$$

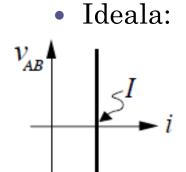
$$B$$

- Tentsio sorgailu independenteak
- - Korronte sorgailu independenteak

portaera ekuazioa:

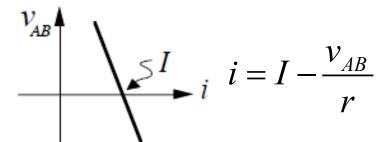

- o Ezaugarri kurba eta ^B portaera ekuazioa:
 - Ideala:
 - - Erreala:

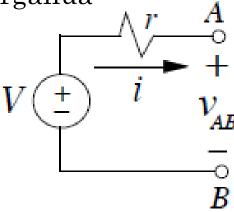
$$i = I, \forall v$$

Erreala:

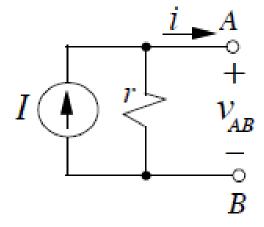

• Sorgailu independente errealen zirkuitu-ereduak

• Tentsio-sorgailua

• Korronte-sorgailua

- Sorgailu menpekoen portaera ekuazioa
 - Tentsio-sorgailua
 - o Tentsioz kontrolatuta

$$V = f(V') = k \cdot V'$$

• Korrontez kontrolatua

$$V = f(I') = k \cdot I'$$

- Korronte-sorgailua
 - o Tentsioz kontrolatuta

$$I = f(V') = k \cdot V'$$

• Korrontez kontrolatua

$$I = f(I') = k \cdot I'$$

6. Beste elementu batzuk

o Etengailu ideala

• Ikurra:

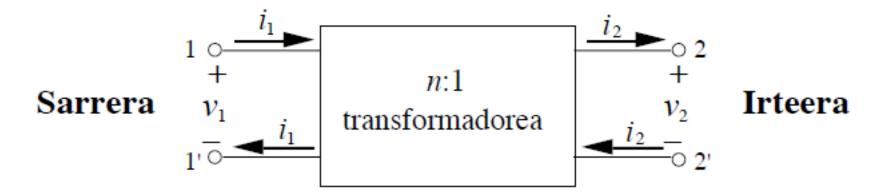
- Posizioak:
 - Irekita

Itxita

$$V = 0, \forall i$$

6. Beste elementu batzuk

o n:1 transformadorea

$$v_1 = n \cdot v_2$$

$$i_1 = \frac{i_2}{n}$$

Irakaslea: Jon Montalban Sanchez Teknologia Elektronikoko Saila 5I20 – Bilboko Ingeniaritza Eskola (II Eraikina) jon.montalban@ehu.eus